

Сучасні проблеми економіки та підприємництва. Випуск 6, 2011.

долгов. Приведено конкретный пример использования данного метода вычисления. Обосновано целесообразность использования данного показателя в условиях современных кредитных отношений.

Ключевые слова: кредитный риск, инвестиционный портфель, дефолт, контрагент, коэффициент взимания долгов.

Klimenko O.V.

candidate of Physics and Mathematics, assistant professor NTUU «KPI»

Zakharchenko M.S.

student FMM NTUU «KPI»

CALCULATION OF CREDIT VALUE ADJUSTMENT

Method of measuring counterparty credit risk is investigated. Aspects of introduced method, related to different cash flow directions, default states, rate of recovery are introduced. Using of this method in concrete example is given. Reasonable use of this measure in present credit relationship is grounded.

Key words: credit risk, portfolio, default, counterparty, rate of recovery.

Мілай А. О.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Чередниченко О. О.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

РОЗРОБКА БАГАТОФАКТОРНОЇ МОДЕЛІ ДІАГНОСТИКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Статтю присвячено розробці теоретико-методологічного обґрунтування принципів та практичній реалізації методичних підходів діагностики фінансового стану підприємства в системі антикризового управління. У роботі виявлено характеристики та проведено ідентифікацію ознак фінансової кризи на підприємствах України, досліджено понятійний апарат антикризового управління підприємством, узагальнено, класифіковано та проведено оцінку існуючих методів та методик діагностики кризи підприємства.

Ключові слова: криза, діагностика, антикризове управління, фінансовий стан підприємства.

Вступ. Розвиток ринкових відносин вимагає від організацій підвищення відповідальності та самостійності у виробленні і прийнятті рішень. Самостійність організації в умовах ринкової економіки змушує враховувати

його конкурентоспроможність і піклуватися про рішення проблем не тільки зростання і розвитку, але також і самозбереження. Однією з найважливіших проблем, вирішення якої приділяється увага при розгляді будь-яких питань діяльності організації, є її фінансовий стан. Цей показник стає одним з найбільш суттєвих при прийнятті управлінських рішень у всіх сферах діяльності, як в оперативному, так і в стратегічному аспектах. Ефективне управління фінансовими ресурсами, вимога збалансованості фінансових ресурсів з точки зору їх джерел і напрямків використання породжує одну з ключових проблем ринкової економіки – фінансовий стан організації. На сьогодні в Україні практично застосовуються методи аналізу і прогнозування фінансово-економічного стану організації, які відстають від розвитку ринкової економіки. Фінансовий стан організації оцінюється в основному коефіцієнтним методом. Фінансовий аналіз діяльності проводиться факультативно і не є обов'язковим. Актуальність обраної теми полягає в тому, що вивчення, аналіз, контроль та інформаційно-аналітичне забезпечення показників фінансового стану в даний час необхідно для підприємств і організацій, що забезпечує їх виживання і нормальне функціонування в умовах ринкових відносин [1].

Значний внесок у дослідження проблем аналізу фінансового стану внесли такі вітчизняні та зарубіжні вчені: Г. Азоєв, І. Ансофф, В. Барінов, І. Багата, І. Бланк, Т. Берднікова, Є. Бойко, К. Боумен, В. Винокуров, О. Виханський, Х. Віссем, В. Єфремов, В. Керімов, М. Крейнина, Г. Крохічева, Д. Курсєєв, Є. Муругов, М. Портера, Г. Савицька, В. Ткач, О. Хорін, А. Шеремет та ін.

Слід відзначити також, що у більшості робіт розглядаються лише окремі аспекти діагностики, яку часто визначають лише як напрямок економічного аналізу, що значно зменшує її значення та обмежує сферу застосування. При цьому потрібно підкреслити відсутність єдиної точки зору щодо методології та методики проведення діагностики, тобто невизначеність комплексу основних методів та прийомів її реалізації [2].

Таким чином, проблему діагностики фінансового стану підприємства в системі антикризового менеджменту слід віднести до числа актуальних у вітчизняній економічній та управлінській науці. Неоднозначність теоретичних положень та недостатність відповідних практичних розробок в цій області вказують на потребу у комплексному дослідженні теоретико-методологічних та практичних засад даної проблеми.

Постановка задачі. Метою статті є теоретико-методологічне обґрунтування принципів діагностики фінансового стану підприємства як елементу системи антикризового управління та практична реалізація методичних підходів до її здійснення.

У відповідності до поставленої мети було визначено такі задачі:

– дослідження понятійного апарату антикризового управління підприємством та діагностики в системі такого управління з метою обґрунтування науково-методичних основ діагностики фінансового стану в системі антикризового управління;

- узагальнення, класифікація та оцінка існуючих методів та методик діагностики кризи підприємства;
- обґрунтування та розробка багатофакторної моделі діагностики фінансового стану підприємства;
- розробка системи безперервного антикризового управління підприємством.

Теоретичну основу склали основні теоретичні положення економічної науки в області антикризового управління, проблем банкрутства, стратегічного планування та управління, виробничого, інвестиційного та фінансового менеджменту, економічного та фінансового аналізу та інші [5].

Досягнення поставленої мети зумовило застосування відповідної системи методів дослідження. У процесі дослідження, зокрема, застосовувались методи: аналізу і синтезу – для вивчення об'єкта і предмета дослідження; порівняння – для зіставлення фактичних даних звітного і базисного років; середніх та відносних величин – для узагальнення кількісної характеристики фінансового стану підприємств; рядів динаміки – для характеристики зміни показників у часі; групування – для виділення із сукупності досліджуваних підприємств однорідних груп з суттєвими ознаками; кореляційно-регресійний – для визначення зв'язку між показниками; нормативний – при аналізі і оцінюванні фінансових відносних показників; економіко-математичне моделювання – для розробки багатофакторної функції фінансового стану підприємств [4].

Результати дослідження. В ході дослідження було виявлено, що принципово важливим є комплексність у підході до розробки та впровадження системи діагностики фінансового стану підприємства, тобто дослідження за допомогою діагностичного апарату як статичного стану об'єкта, так і його розвитку у часі. З цією метою було запропоновано системи діагностики фінансового стану підприємства (рис. 1) та визначено характеристики елементів даної системи.

Вихідною інформацією для наведеної системи діагностики є інформація, що надходить із внутрішнього та зовнішнього середовища об'єкта дослідження, а також інформація минулих періодів. Вимогами до вихідної інформації є своєчасність, повнота, вірогідність, репрезентативність, цінність та доступність. Результатом даної системи є формування аналітичної бази для прийняття управлінських рішень. В свою чергу, система управління через реалізацію управлінських рішень впливає на об'єкт управління, що є джерелом інформації із внутрішнього середовища, яка є входом до системи діагностики. Дані елементи знаходяться у безперервному взаємозв'язку, створюючи замкнений цикл діагностики фінансового стану підприємства [3].

Висновки. В процесі дослідження та реалізації поставлених завдань було проаналізовано науково-теоретичні основи понятійного та категоріального апарату діагностики фінансового стану в системі антикризового управління, а також методологічні аспекти оцінювання та підвищення стійкості фінансового стану підприємства. Отримані результати дозволяють зробити такі висновки:

– антикризове управління методологічно має постійну основу завдяки його основним властивостям, зокрема, гнучкості та адаптивності, здатності до диверсифікації та своєчасного ситуаційного реагування, використання потенціалу підприємства та неформальних складових менеджменту.

– з метою своєчасного прийняття адекватних конкретній ситуації антикризових управлінських рішень на основі результатів моделі діагностики фінансового стану обґрунтовано систему інструментів антикризового управління превентивного та реактивного характеру та розроблено критерії оцінювання ефективності антисипативного та реактивного антикризового управління.

– для визначення оптимальних шляхів фінансування антикризових заходів було досліджено можливі форми залучення фінансових ресурсів, виявлено ряд проблем, які виникають у фінансуванні вітчизняних підприємств.

– обґрунтовано залежність вибору антикризових управлінських заходів від стійкості фінансового стану та стадії життєвого циклу підприємства.

Рис. 1. Система діагностики фінансового стану підприємства

Перелік посилань

1. Захаров В.Я., Блинов А.О., Хавин Д.В. Антикризисное управление. Теория и практика / учебное пособие для ВУЗов, обучающихся по специальностям экономики и управления (060000)/ М.: ЮНИТИ–ДАНА, 2006.
2. Сметанюк О.А. Діагностика в антикризовому управлінні // Науковий потенціал світу 2004 / Матеріали I Міжнародної науково–практ. конф. Маркетинг та менеджмент. – Дніпропетровськ: Наука і освіта, 2004. – Т. 15. – С. 47–48.
3. Сметанюк О.А. Механізми реактивного антикризового управління на підприємстві // Розвиток фінансової системи України в умовах ринкових трансформацій / Збірник матеріалів III Всеукраїнської наук.–практ. конф. вчених, викладачів та практичних працівників, 16–17 лютого 2006 р. – Вінниця: Книга–Вега, 2006. – Т. 2. – С. 197–200.
4. Черняева И. В. Новые подходы к диагностике финансовой состоятельности коммерческих организации / Экономический анализ: теория и практика. – 2008. – № 17 (122).
5. Шеремет А.Д. Теория экономического анализа / Учебник–2–е изд., доп. – М: ИНФА–М., 2005 г.

Милай А.А.

к.э.н., доцент НТУУ «КПИ»

Чередниченко О.А.

студентка ФММ НТУУ «КПИ»

РАЗРАБОТКА МНОГОФАКТОРНОЙ МОДЕЛИ ДИАГНОСТИКИ ФИНАНСОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕДПРИЯТИЯ

Статья посвящена разработке теоретико-методологического обоснования принципов и практической реализации методических подходов диагностики финансового состояния предприятия в системе антикризисного управления. В работе выявлены характеристики и проведена идентификация признаков финансового кризиса на предприятиях Украины, исследованы понятийный аппарат антикризисного управления предприятием, обобщены, классифицированы и проведена оценка существующих методов и методик диагностики кризиса предприятия.

Ключевые слова: кризис, диагностика, антикризисное управление, финансовое состояние предприятия.

Milay A.A.

candidate of economic sciences, assistant professor NTUU «KPI»

Cherednychenko O.A.

student FMM NTUU «KPI»

DEVELOPMENT OF MULTIFACTOR MODEL DIAGNOSTICS FINANCIAL CONDITION OF ENTERPRISES

The article is devoted to develop theoretical and methodological basis of principles and practical implementation of teaching approaches diagnostics financial condition of enterprises in crisis management system. The paper identified the characteristics and attributes were identified financial crisis in the

Ukraine, methodical apparatus Crisis management is summarized, classified and evaluated the existing methods and techniques of diagnosis of the crisis the company.

Key words: crisis, diagnosis, crisis management, enterprise financial state.

Охріменко О.О.

к.е.н., доцент НТУУ «КПІ»

Пацан М.М.

студентка ФММ НТУУ «КПІ»

ФІНАНСОВИЙ МЕХАНІЗМ ДІЯЛЬНОСТІ ОФШОРНИХ КОМПАНІЙ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ ОФШОРНИХ СХЕМ В УКРАЇНІ

У статті досліджено фінансовий механізм функціонування офшорного бізнесу, проаналізовано ефективність використання офшорних схем як у світовій практиці, так і в Україні, а також сформульовано пропозиції щодо основних напрямів вдосконалення його регулювання.

Ключові слова: офшор, офшорний бізнес, офшорна компанія, офшорні схеми, відмивання брудних грошей, «податкова гавань».

Вступ. Зі значним посиленням інвестиційної активності в світі, зростанням числа транснаціонального злиття і поглинань, вивіз капіталу стає характерною рисою нового світового ладу, глобалізації, що змушує переосмислити його вплив на національну економіку, а також визначити роль вивозу капіталу в сучасних економічних умовах. Невід'ємною складовою сучасної світової економіки сьогодні стають офшорні зони, які надають можливість доступу на міжнародні фінансові та інвестиційні ринки. Однак використання офшорних схем із кримінальною та злочинною метою несе потенційну загрозу для всієї світової спільноти. Саме тому дослідження стану і тенденцій розвитку офшорного сектора є дуже актуальним.

Серед найбільш відомих вітчизняних науковців, що досліджували діяльність офшорного бізнесу слід відмітити Н. Суліка, А. Якушева, а також зарубіжних науковців: В. Балашова, К. Волкову, Т. Гаврилюка.

Так як офшорний бізнес явище складне та глобальне, поряд з цим постійно змінюється і пристосовується до нових умов і вимог, що зумовлюють зміни законодавчої бази, то сучасні особливості діяльності механізму та аналіз створення нових схем в офшорному бізнесі потребують подальшого їх дослідження.

Постановка задачі. Основною і центральною ланкою фінансових махінацій, шахрайств, відмивання «брудних грошей» у світовій фінансовій